

INNOVASION MENEJMENT ASOSIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV XODIMLARINI TAYYORLANING SHART-SHAROITLARI

Sadullayev Dilmurod Baxtiyor o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyoti universiteti "Innovatsion ta'lim" kafedrasining tadqiqotchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11543348>

Annotatsiya: Ushbu maqolada innovation menejment asosida oliy ta'lim muassasalarida boshqaruv xodimlarini tayyorlashning shart-sharoitlari yoritilgan. Bilimlarni rivojlantirish va tarqatish shaxslararo muloqot, yuzma-yuz hamkorlik va ijtimoiy faollikni talab qiladi. Bu faoliyatlar odatda o'rganish, jarayonlarning rivojlanishini kuzatish (bajarish orqali o'rganish), mashq qilish va boshqalar bilan muloqot qilishni o'z ichiga oladi. Bunday vaziyatda «bilimlarni boshqarish» (KM) va «uzluksiz o'rganish», «innovasiya», «muloqot», «hamkorlik» va «almashish madaniyati» atamaları bir-biri bilan chambarchas bog'liq. Son Kimga ko'ra, KM texnikasi odatda ochiq ifodalanganidan farqli o'laroq, odamlarning yashirin bilimlarini, ya'ni ular o'zlari bilan olib yuradigan, nimalarni ko'rganlari va tajriba orqali qo'lga kiritadigan narsalarni olishga intilishlar yoritilgan.

Kalt so'zlar: Bilimlar, hamkorlik va ijtimoiy, «bilimlarni boshqarish» (KM) va «uzluksiz o'rganish», «innovasiya», «muloqot», «hamkorlik» va «almashish madaniyati» atamalar, xizmatlari, ta'lim jarayonlari; xizmat ko'rsatish.

Piter Fleming o'zining «Qorong'u akademiya: OTMlarni qurbon bo'lishi» nomli kitobida «qorong'u akademiya» paydo bo'lganligini eslatib o'tdi, u qora bozorga o'xshash vaziyatni tasvirlaydi, bunda professorlar mustaqil fikrlovchilar sifatida emas, balki biznes tomonidan ekspluatasiya (qora ishlarga jalb) qilinadigan qullar kabi muomala qilinadi. Universitetning boshqaruv paradigmasi, ya'ni uning «davlat xizmati muassasasi» emas, balki «ta'lim muassasasi» sifatidagi rolga ishora qiladi, bilimlarni ishlab chiqarishning akademik turg'unligi uchun aybdordir deb takidlaydi.

Oliy ta'lim muassasalari (OTM) bilimga asoslangan iqtisodiyotda muhim rol o'ynaydi. Ular bilim ko'nikmalarini kengaytirish, eng yuqori malakali bitiruvchilarni etishtirish, innovasiyalar va ijodkorlikni rivojlantirish va yangi bilimlar va intellektual mulkni yaratishga muvaffaqiyatli hissa qo'shishlari mumkin, chunki ular o'rganuvchi tashkilotlardir. Bilim resurslarini kengaytirish oliy ta'lim uchun asos bo'lib xizmat qiladi va muqarrar ravishda ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotni oshiradi. Darhaqiqat, universitetlar bilimlar iqtisodiyotida muhim rol o'ynashi ayon bo'lganligi sababli, bilimlarni boshqarish (Knowledge Management) so'nggi yillarda akademik sektorda kengroq qabul qilinib, OTM oldiga yangi muammolarni qo'ymoqda.

Innovation menejment asosida boshqaruv xodimlar tayyorlash sifatini oshirishni ikki xil yondashuv mavjud. Akademik bilim universitetlarning asosiy maqsadidir. Akademik bilimlar o'rganish va o'qitish faoliyati orqali erishiladi.

Tashkiliy bilimlar - bu muassasaning umumiy faoliyati, jumladan uning kuchli tomonlari, zaif tomonlari, strategiyalari, muvaffaqiyatning asosiy elementlari, tadqiqot markazlari bilan munosabatlari va boshqalarni tushunishdir. Bilim yaratish, hamkorlik qilish madaniyatini shakllantirishga yordam beruvchi KM faoliyati va texnologiyalari majmud va almashish bilimga nisbatan bu ikki nuqtai nazarni yaxshilashi mumkin. Oliy ta'lim sohasiga yangi bilim

ishlab chiqaruvchilar kirib kelgan sari ko'proq universitetlar biznes vositalaridan foydalanish imkoniyatlarini o'rganmoqda.

Texnologiya bilimlarni qo'llash va texnik xizmat ko'rsatish (kutubxonalar, omborlar), tarqatish yoki almashish (o'rgatish), kashf etish yoki olish (tadqiqot) kabi KM faoliyati uchun juda muhimdir. Boshqa tomondan, agar muassasada tashkilotning turli ishtirokchilari o'rtasida yaratish, almashish va hamkorlik qilishga yordam beradigan strategiya va institutsional me'yorlar to'plami bo'lmasa, bu muammolar o'z ahamiyatini yo'qotadi. Oliy ta'lim KMga asosiy masala sifatida tobora ko'proq e'tibor qaratmoqda, chunki u talabalarning ma'lumotlarni to'plash va baholash, bilimlarni o'zgartirish va ijodiy g'oyalarni qo'llash qobiliyatini rivojlantiradi.

E'tiborni qimmatli bilimlarga qaratish, bilimlarni to'plash va tartibga solish texnikasini ishlab chiqish, bilimlarni talabalar va professor-o'qituvchilar orasida tarqatish, bilim almashish orqali yangi bilim va innovasiyalarni yaratish zarur. Yan Bloxning fikricha, bilim farovonlik va raqobat uchun zarur bo'lgan muhim strategik resursga aylandi. Globallashuv va tobora kuchayib borayotgan tarmoq ob'ektlari tomonidan boshqariladigan va bilim, ijodkorlik va innovasiyalar raqobatbardoshlik uchun muhim komponentlar bo'lgan axborot iqtisodiyoti OTMga ko'proq talab qo'yadi. Gari Kidvell va boshqalarga ko'ra KM OTM uchun muhim bo'lib, tadqiqotlar, o'quv dasturlarini ishlab chiqish, talabalar va bitiruvchilar xizmatlari, ma'muriy xizmatlar va strategik rejalashtirish kabi jarayonlarga muhim afzalliklarni taklif etadi.

Hozirda har bir shaxs/xizmatda mavjud bo'lgan bilimlarni o'zgartirish va uni har qanday professor-o'qituvchi, xodim yoki boshqa ishtirokchilar uchun ochiq va oddiy qilib qo'yish qiyin. Bilimlar muhitini yaratish va bilimlarni intellektual kapital sifatida tan olish OTMning asosiy vazifalari hisoblanadi. Bilimlarni samarali boshqarish uchun tashkiliy tuzilmalar, protseduralar va tizimlar, shuningdek, madaniyat va qadriyatlarga o'zgartirishlar kiritish zarur.

Shuningdek, bir qator tadqiqotlar OTMda KM ning paydo bo'layotgan tabiatini va tashabbuslar va amaliyotlar ehtiyojlarini qondiradigan axborot texnologiyalarini qo'llash zarurligini ta'kidlaydi. So'nggi yillarda oliy ta'limda (OTM) bilimlarni boshqarish (KM) sohasida katta yutuqlarga erishildi, bunda tashkiliy bilimlarni boshqarish usullari, vositalari, loyihalari, resurslari va asoslariga e'tibor qaratildi.

OTMda KMni yaxshilash uchun bir qator ramkalar paydo bo'ldi. Adabiyotlarni tezkor tekshirishga ko'ra, bu ramkalar bir qator qarashlarga qaratilgan.

Tuzilgan va tuzilmagan bilimlarni ishlab chiqarish va tarqatishni nazorat qilish uchun ba'zi mualliflar axborot tizimlaridan foydalanishni eslatib o'tadilar; boshqalarga ijtimoiy tarmoqlar, bilim amaliyotlari, ish oqimi tizimlari yoki tashkiliy yondashuvlar kiradi. Bilimlar faoliyati va resurslarini qo'llab-quvvatlash va takomillashtirish uchun deyarli barcha ushbu tizimlarga bilim jarayonlari to'plami kiritilgan. Identifikasiya qilish, yaratish, saqlash va almashishga oid bilim jarayonlari Sedziuviene va Vveinhardt asoslariga kiritilgan.

Bilimlarni yaratish, saqlash/qidirish, bilimlarni uzatish va bilimlarni qo'llash - bularning barchasi Alavi va Leydner tomonidan qo'llaniladigan atamalardir. Bilimlarni yaratish, saqlash, almashish va foydalanish tartib-qoidalari boshqa mualliflar qatori KMda yaxshi amaliyot bo'yicha Yevropa qo'llanmasida eslatib o'tilgan. Shuni ham aytib o'tish kerakki, yangi nazariyalar bilim unga ega bo'lganlar bilan uzviy bog'liqligini va u vaqt o'tishi bilan odamlarning odatlari va xulq-atvori asosida rivojlanib borishini ko'rsatdi.

Bilimlarni rivojlantirish va tarqatish shaxslararo muloqot, yuzma-yuz hamkorlik va ijtimoiy faollikni talab qiladi. Bu faoliyatlar odatda o'rganish, jarayonlarning rivojlanishini kuzatish (bajarish orqali o'rganish), mashq qilish va boshqalar bilan muloqot qilishni o'z ichiga oladi. Bunday vaziyatda «bilimlarni boshqarish» (KM) va «uzluksiz o'rganish», «innovasiya», «muloqot», «hamkorlik» va «almashish madaniyati» atamaları bir-biri bilan chambarchas bog'liq. Son Kinga ko'ra, KM texnikasi odatda ochiq ifodalanganidan farqli o'laroq, odamlarning yashirin bilimlarini, ya'ni ular o'zlari bilan olib yuradigan, nimalarni ko'rganlari va tajriba orqali qo'lga kiritadigan narsalarni olishga intiladi.

Ba'zi mualliflarning fikriga ko'ra, bilim amaliyoti o'rganuvchi tashkilotlarning o'sishini qo'llab-quvvatlovchi va bilimlarni egallash, almashish va qo'llash madaniyatini targ'ib qiluvchi tashabbuslardan iborat. Oliy ta'lim muassasasining asosiy jarayonlari va xizmatlari, jumladan: i) tadqiqot jarayoni; ii) ta'lim jarayonlari; iii) talabalar va bitiruvchilarga xizmat ko'rsatish; iv) ma'muriy xizmatlar va jarayonlar; va v) strategik rejalashtirish va boshqarish, Kidvellga ko'ra, bilimlarni boshqarish amaliyotidan barcha foyda olishlari mumkin.

Tadqiqotchilar va amaliyotchilar tashkiliy amaliyotlarning keng doirasini ilgari surdilar, ammo bu amaliyotlarning tashkilot faoliyatiga qanday ta'sir qilishlari nuqtai nazaridan bir-biri bilan qanday bog'liqligi ko'pincha noaniq. Oliy ta'limda bilimlarni boshqarish yondashuvlari adabiyotlarni o'rganish asosida tasniflangan. Adabiyotlarni ko'rib chiqishda qo'llaniladigan yondashuvlarning aksariyati 1-jadvalda keltirilgan:

1-jadval

Bilimlarni boshqarish bo'yicha amaliy yondashuv

KM amaliyotlari	Tavsif
Jamiyatlari amaliyot	Inson faoliyatining umumiy sohasida jamoaviy ta'lim jarayonida ishtirok etuvchilar - bitta loyihada ishlaydiganlar, bir xil tashkiliy jarayon bilan shug'ullanadiganlar va boshqalar - amaliyot jamoalarini tashkil qiladi.
	Har bir faoliyat uchun eng mos deb hisoblangan amaliyotlarni aniqlaydi va qabul qiladi. Bu firmalarning ilg'or tajribalarni o'z ichiga olishi yoki taqqoslash natijasida yuzaga kelishi mumkin.
Yeng yaxshi amaliyotlar	Muayyan loyiha yoki faoliyatni ishlab chiqish natijasida to'plangan va tasdiqlangan bilimlarni aks ettiring.
O'rganilgan darslar	Seminarlar, konferensiyalar va seminarlar ma'lum bir mavzu bo'yicha o'qitish va o'rganish jarayonlariga yordam berish uchun mo'ljallangan o'quv materiallari bilan tuzilgan yig'ilishlarga misoldir.
Rasmiy trening	Ijtimoiy xatcho'plar, guruh ishi, chat xonalari va muhokama forumlari
Ijtimoiy o'zaro ta'sir	tashkilotlarda mavjud bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarni ifodalaydi.
	Rivojlanish va ta'lim orqali xodimlar, mijozlar va etkazib beruvchilarni kompaniya strategiyasiga moslashtirish

Manba: Muallifning empirik tadqiqot natijalari asosidagi ishlanmasi

KM vositalarining maqsadi bilimlarni ishlab chiqarish va almashish, shuningdek, ichki aloqa va hamkorlikni rag'batlantiradigan muhitni yaratish orqali tashkiliy jarayonlar va amaliyotlarga yordam berishdir. Ushbu vositalarni shunchaki texnologik tizimlar emas, balki bilimning aniq va yashirin o'lchovlari o'rtasida bilim konvertasiyasini rag'batlantiradigan virtual bo'shliqlar sifatida ko'rish mumkin. Ammo shuni yodda tutish kerakki, strategiya va almashish, hamkorlik va doimiy o'rganishga asoslangan tashkiliy madaniyatsiz bilim texnologiyalari umuman bilimlarni boshqarish OTMlarga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. 2-jadvalda adabiyot tadqiqotlari OTMda KM faoliyati va protseduralarini qo'llab-quvvatlash uchun foydali deb topilgan bilim vositalarining ro'yxati keltirilgan. Oliy ta'lim muassasasidagi ta'lim, o'qitish, tadqiqot va ma'muriy xizmatlar va jarayonlarning turli asosiy faoliyatida bilimlar bilan hamkorlik, almashish va kashfiyotni rag'batlantiradigan muhitni rivojlantirish uchun Bilimlarni boshqarish tizimi umumiy bilimlar o'rtasida munosabatlarni o'rnatishga qaratilgan. KM amaliyotlari va jarayonlari va ushbu muammolarni hal qila oladigan texnologik vositalar ya'ni innvacion menejment asosida boshqaruv xodimlar tayyorlash sifatini oshirish uchta asosiy qatlamni tashkil qiladi: axborotni fikrlash, saqlash, almashish va qo'llash texnologiya infratuzilmasi, bilim tizimlari va bilimlarni boshqarish usullari bilan rag'batlantiriladi.

Bilimlarni boshqarish tizimi mashhur KM amaliyotlari va jarayonlari va ushbu muammolardan foydalanishi mumkin bo'lgan texnologik vositalar o'rtasida aloqa o'rnatishga qaratilgan bo'lib, o'qitishning turli markaziy faoliyatida bilimlarni hamkorlik qilish, almashish va kashf qilish madaniyatini mustahkamlaydigan muhitni rivojlantirish, oliy ta'lim muassasasidagi ta'lim, tadqiqot va ma'muriy xizmatlar va jarayonlar. Strukturaning uchta asosiy qatlami mavjud: Bilimlarni ishlab chiqarish, saqlash, almashish va qo'llash jarayonlari IT texnologik infratuzilma, bilim tizimlari va bilimlarni boshqarish usullari bilan quvvatlanadi. Bilimlarni boshqarishning (KM) asosiy maqsadi bilimlarni kelajakda foydalanish va/yoki yangilash mumkin bo'lgan omborda saqlashdir. Biznes operatsiyalari va sinfda o'qitish, talabalarga maslahat berish, ilmiy tadqiqotlar, ma'lumot almashish va boshqaruv uchrashuvlari kabi muntazam tadbirlar tashkilotning bilimlarini o'zlashtiradi.

Oliy ta'lim muassasasi birinchi navbatda o'qitish, tadqiqot va jamoat xizmatiga e'tibor qaratadi. Sinfda ta'lim olish, talabalarga maslahat berish, o'quv dasturlarini yaratish va ma'lumot almashish – bularning barchasi o'qituvchilik faoliyatiga misol bo'la oladi. Ilmiy-tadqiqot faoliyati kitoblarni nashr etish, ilmiy maqolalar yozish, fundamental va amaliy tadqiqotlarni o'tkazishni o'z ichiga oladi. Jamiyatning OTMdan bevosita foyda olishi uchun jamoat ishlari amalga oshiriladi. Tadqiqot natijalarini amaliyotga tatbiq etish va seminarlar va seminarlar o'tkazish bunga erishishning ikki yo'lidir.

2-jadval

Oliy ta'lim muassasalari boshqaruv xodimlar tayyorlash sifatini innovasion menejment asosida takomillashtirishda olib boriladigan ishlar yo'l xaritasi

№	Mavzu	Olinadigan natija	Mas'ul shaxs	Sana
1	OTMlarda rahbar xodimlar ish samaradorligini kuzatib borish platformasini (tracker) yuritish.	Rahbar xodimlar ish jarayonida hujjat bilan ishlash va ularni to'g'ri yuritish bo'yicha amaliy malakaga ega bo'lishadi.	-	-
2	Ish samaradorligi, time-management (vaqt taqsimoti)	OTMlarda rivojlanish markazlarida ta'limiy faoliyatlarni tashkil etish bo'yicha	-	-

	faoliyatlarni tashkil etish bo'yicha master-klass.	amaliy tushunchalarga ega bo'lishadi.		
3	“Rahbar xodimlar tayyorlashning davlat shartlari”da boshqaruv xodimlarini egallashlari kerak bo'lgan sifatlarni shakllantirish usullari.	«Asosiy va yosh rahbarlarini takomillashtirish bo'yicha davlat ehtiyojlari» da rahbarlik sifatini takomillashtirishning innovasion menejment asoslarini va drayverlarini kurslar davomiyligini oshirish.	-	-
4	Boshqaruv xodimlarning kasbiy rivojlanishini ta'minlovchi o'quv-uslubiy adabiyotlar.	Rahbar xodimlarning kasbiy rivojlanishini ta'minlovchi o'quv-uslubiy adabiyotlar bilan tanishadi.		
5	OTMlar boshqaruv xodimlarini uzluksiz malaka oshirish ehtiyojlari.	Innovasion menejment asosida rahbar kadrlar tayyorlashning sifatini oshirish va uzluksiz malaka oshirish ehtiyojlari borasida izlanishlar olib borishadi.	-	-
6	OTMlar boshqaruv xodimlarining shaxsiy rivojlanishi bo'yicha seminar-trening.	Rahbar xodimlar doimiy o'z-o'zini anglash talablari haqida bilishadi va ishontirish materiallari haqida bilib olishadi.	-	-
7	Boshqaruv xodimlarning aqliy va fiziologik qismlarini hisobga olgan holda o'quv tsiklining assotsiasiyasi.	Gadjetlar va rahbarlik sifatini oshirish drayverlari Quality Management elementlarini amaliy o'rganadilar.	-	-
8	Tayyorlov sifatini oshirish kesimida rahbar xodimlar bilan individual va jamoaviy tizimlarda ishlash.	Kichik guruhlar va jamoaviy tizimlarda rahbar xodimlarni tayyorlov kurslari davomida xorijiy tajribalar asosida o'qitish va innovasion menejment elementlarini tatbiq qilish	-	--
9	Boshqaruv texnologiyalari va innovasion gadjetlar asosida boshqaruv texnikalarini singdirish.	Rahbar xodimlar iqtidorini aniqlash, innovasion texnologiyalar bilan ishlash qobiliyatlarini oshirish, win-win loyihalar va case study larga jalb qilish orqali sifat ko'rsatgichlarini oshirish bo'yicha malakaga ega bo'lishadi.	-	-

1. OTMning qarashlari

Tashkilotning maqsadi uning qarashlari bilan ifodalanadi, bu esa oqilona taktika orqali amalga oshirilishi kerak. Tashkilot o'z kelajagiga ishonch bilan qarashi va unga erishish uchun harakat rejasini ishlab chiqishi kerak. OTMda ko'rish odatda samarali o'qitish tashabbuslarini, kengaytirilgan tadqiqotlarni va ko'ngillilikni o'z ichiga oladi. Oliy ta'lim muassasasi o'z o'qituvchilarining fanlarga qo'shgan hissasi uchun ham javobgardir, bu esa ularni doimiy ravishda o'z tajribalarini oshirishga undash orqali amalga oshirilishi mumkin.

2. Madaniyat

Ijobiy tashkiliy madaniyatni yaratish korxonalar uchun qiyin. Kompaniyadagi har bir kishi o'ziga xos ijtimoiy, kasbiy va ta'lim darajasidan kelib chiqqan va bu farqlar ish axloqini o'zgartirish va tashkilot tizimini saqlab qolish uchun yagona tashkilot ko'rinishidagi siljishda

hal qilinishi kerak. Tajriba va samarali ta'lim vositalarini shakllantirish ham shaffoflik muhitini talab qiladi.

3. Boshqaruv yordami

Knowledge Management (KM) ya'ni Bilimlarni Boshqarishni tashkil etish rahbariyatning to'liq yordamiga ega bo'lishi kerak. Bilimlarni Boshqarishning menejering yordami bilan amalga oshirilishi kerak. Yordam samarali boshqaruv, yaxshi tashkil etilgan tashkilot va foydalanuvchilarning ishtiroki va rolini o'zgartirish shaklida bo'lishi mumkin. Menejerlar jamoani boshqarishda va xodimlarni tashkilot maqsadi sari yo'naltirishda strategik rolga ega. Bunday vaziyatda menejer topshiriqlarning to'g'ri bajarilishiga ishonch hosil qilishi kerak. Menejer talablardagi mumkin bo'lgan o'zgarishlarni oldindan ko'ra bilishi va tuzatishlarni amalga oshirish uchun o'z jamoasiga ishonchni ilhomlantirishi kerak. Madaniyatni o'zgartirish uchun kuchli etakchilik va fidoyilik, shuningdek, belgilangan maqsadlar, maqsadlar va muammolarni hal qilishda qat'iyatlilik zarur. KM tizimi rahbariyat ko'magida o'rnatilishi zarurati xamon ochikligicha kolmoqda.

Menejerlar tizimni samarali amalga oshirish uchun vositalarni taklif qiladilar, jumladan kuchli etakchilik, tashkiliy tuzilma, yuqori darajadagi yordam va har bir foydalanuvchi uchun rollar va ishtirokni o'rnatish. Oliy o'quv yurtlari odamlar o'z tajribalarini hech qanday qo'rquvsiz va qo'rquvsiz berishlari mumkin bo'lgan sharoit sifatida qaraladi. Oliy ta'lim muassasasining tekis tuzilmasi odamlar uchun qulay ta'lim muhitini yaratish maqsadida bilim va tajriba almashish uchun forumni ta'minlaydi.

4. Modernizasiya

Biznes jarayonlari texnologiya yordamida amalga oshiriladi. Bilimlarni boshqarish (KM) texnologiyasida bilimlar yig'iladi va uzatiladi. AT axborot va bilimlarni tarqatishda, shuningdek, bilim xodimlarining ulanishida rol o'ynaydi. Texnologiyalar budjetda bilimlarni nashr etish, tartibga solish, vizualizasiya qilish, kontekstualashtirish, qidirish, qazib olish va tarqatish imkonini beradi.

5. Ko'rsatma va talant

Talabalar yaxshi ta'lim olishlari va Bilimlarni Boshqarishdan foydalanish uchun ilhomlanishlari kerak. Bilim xodimlari va tizim o'rtasidagi uzilishni kamaytirish uchun ta'lim, jumladan treninglar, seminarlar va yordam stollari talab qilinadi. Agar xo'jayin o'z mehnati uchun minnatdorchilik bildirsa, xodimlar qoniqish hosil qiladi va o'z bilimlarini baham ko'rishga intiladi. Shunday qilib, menejer xodimlarni ilhomlantirish va ularni o'z bilimlarini berishga undash uchun rag'batlantirish dasturini amalga oshirishi kerak. Ichki va tashqi motivasiya motivasiyaning ikki xil turidir.

Ichki motivasiya shaxsdan kelib chiqadi, masalan, qaytarib berish istagi yoki tashkilotni yaxshiroq qilish istagi. Tashqi harakatga mansab ko'tarilishi, kredit va pul kabi tashqi omillar yordam beradi. Bilimlarni boshqarishda (KM) ham ichki, ham tashqi motivasiya yangi bilimlarni yaratish va uni tarqatish uchun o'z vaqtlarini sarflaydiganlarni tan olish uchun rag'batlantiruvchi tizimga mos kelishi uchun ishlab chiqilishi kerak.

6. Xizmat ko'rsatish

Korxona ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda KMni doimiy ravishda saqlab turish talab etiladi. So'rovlar va boshqa KM tizimlari bilan taqqoslash asosida tizimni o'lchash yoki doimiy takomillashtirish muhim natijalarga erishish uchun ichki biznes reinjiningi sifatida tizimga texnik xizmat ko'rsatishni o'lchash uchun ishlatilishi mumkin.

Innovasion menejment asosida boshqaruv xodimlar tayyorlash sifatini oshirish samaradorligi omili

Muvaffaqiyatning muhim omili	Ma'lumotnomalar
OTM ning qarashlari	Tashkilot maqsadi Strategiya Natijalar
Madaniyat	Madaniyat
Boshqaruv yordami	Yetakchilik Yuqori boshqaruvni qo'llab-quvvatlash Tashkilot tuzilishi Rol va mas'uliyat Boshqaruv
Modernizasiya	IT/IS/Infratuzilma
Ko'rsatma va ilhom	Trening motivasiyasi/rag'batlantirish
Xizmat	O'lchov Benchmarking

Ta'lim siyosatini amalga oshirish, ularni tashkil etishning strategik maqsadlari va sifat nazorati OTMlar vakolatiga kiradi. Shuning uchun ular sifatni ta'minlash, jarayonni boshqarish, strategik boshqaruv va jarayonlarni boshqarish kabi ko'plab boshqaruv yondashuvlarini amalga oshirishni birlashtirishi kerak. Biroq, bu g'oyalarni qo'llash OTMlar uchun katta qiyinchiliklar tug'diradi. Ko'rinib turibdiki, turli metodologiyalarni, xususan, strategiyalarni boshqarish va ularning afzalliklarini oshirish uchun jarayonlarni boshqarishni birlashtirish uchun asos kerak. Dissertasiyaning asosiy maqsadi OTMlar uchun strategik rejalashtirish, jarayonlarni takomillashtirish va sifatni ta'minlashni yagona integrasiyalashgan model sifatida ta'minlash imkonini beradigan ushbu boshqaruv tizimini yaratishdir.

Biroq, bilimlarni boshqarish (KM) umumiy sifat menejmenti bilan birlashtirilishi va OTMlarni boshqarish tizimini modernizasiya qilish bo'yicha G'arb tajribasi sifatida kuzatilishi mumkin. KMni O'zbekiston Respublikasidagi oliy ta'lim paradigmasiga kiritish orqali KM yondashuvidan oliy ta'lim siyosatida boshqaruv usuli sifatida qo'llanilishi kutilmoqda. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'limida umumiy sifat menejmenti (KM) joriy etilishi fidoyilik va izchillikni talab qiladi.

KM strategiyasi tashqi omillarning o'zgarishiga javoban yuzaga keladigan o'zgarishlarni oldindan bilish va tobora kuchayib borayotgan raqobat muhitida oliy ta'limning operasion samaradorligini ta'minlash uchun tashkilotga doimiy takomillashtirishni amalga oshirish uchun afzalliklarni taqdim etadi. O'zbekiston Respublikasidagi oliy ta'limda umumiy sifat menejmentini (KM) joriy etish orqali tashkiliy tizimlar sifatini doimiy ravishda oshirish muhimligiga universitetlar, ham davlat universitetlari, ham nodavlat universitetlar o'rtasidagi kuchli raqobat ta'sir ko'rsatmoqda. universitetlar va sanoat tarmoqlari o'rtasidagi hamkorlik ikkala tomon uchun ham foyda keltiradi.

KM strategiyasi kompaniyalarga doimiy ravishda yaxshilanishlarni amalga oshirishda yordam beradi, shuning uchun ular tashqi sharoitlardagi o'zgarishlarga javoban yuzaga keladigan o'zgarishlarni oldindan bilishlari va tobora raqobatbardosh bo'lib borayotgan muhitda oliy ta'limning operasion samaradorligini kafolatlashlari mumkin.

KM sifatga qaratilgan puxta va doimiy strategiyani qo'llaganligi sababli, uni amalga oshirish muassasa muvaffaqiyatini ta'minlashi mumkin. Oliy ta'limda KMni joriy etishning to'rtta yo'nalishi taklif qilingan, xususan: 1) iste'molchi (talabalar) talabini qondirish uchun boshqaruv roli qarorlarini qabul qilish jarayonlari bilan bog'liq oliy ta'lim funksiyasi va boshqaruvini takomillashtirish; 2) KM falsafasini ta'lim jarayoniga ichkilashtirish orqali amalga oshiriladigan ta'limga KM integratsiyasi; va 3) o'qitish va o'qitish jarayonida KMni o'qitish usuli sifatida tatbiq etish.

Mexnat dunyosi KM oliy ta'limga kiritilishini xohlaydi, shuning uchun buni qilish juda muhim, chunki agar oliy ta'lim tashqi o'zgarishlarga sekin moslashsa, biznes olamida ta'lim narxi oshadi. qayta o'qitish. Biznes sohasida mehnat bozori talab qiladigan bilim va ko'nikmalarni taklif qilish, xususan, tashqi o'zgarishlarga moslashgan ta'lim jarayonini yaratish orqali samaradorlikni doimiy ravishda oshirish qobiliyati oliy ta'lim uchun muhim muammodir.

KM deb nomlanuvchi boshqaruv tizimi tashqi muhitning kutilmagan o'zgarishlari sharoitida tashkilot faoliyatining barcha jabhalarida yuzaga keladigan o'zgarishlarni bartaraf etishda eng samarali deb hisoblangan yondashuvlardan biridir. Akademik hamjamiyatning asosiy maqsadlari yuqori malakali va malakali bitiruvchilarni yaratishdir, shuning uchun ular akademik sifatni oshirish va o'qitish strategiyasidir. Tadqiqotchining ta'kidlashicha, agar mijozlar tashqi ehtiyojlarni oldindan ko'ra olmasa va sifatni yaxshilay olmasa, oliy ta'limdan voz kechadi. Bu oliy ta'lim sifati va mijozlar bilan bog'liq.